

11 mei 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [naam],
wonende te [plaats], [land],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Broeders van de H.
Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis) te Oudenbosch.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 9 april 2015, aangevuld op 10 juli 2015.

Op 3 november 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga (broeders van Saint Louis).

Op 6 april 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Berckel-van der Rijken voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam] voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager verbleef op het internaat [naam] van 1952 tot 1956. Hij werd daar geplaatst omdat zijn ouders in een echtscheiding verwickeld waren. Aangeklaagde gaf gymles op de lagere school van [internaat]. Na de gymnastiekles gingen de kinderen naar de kleedkamer. Aangeklaagde zat op een bankje in de gymzaal en de kinderen moesten één voor één bij hem komen. Aangeklaagde betastte dan het geslachtsdeel van klager. Hij ging daarbij met zijn hand in het korte broekje van klager. De details kan klager zich vanwege het tijdsverloop niet meer herinneren. Wanneer aangeklaagde daarmee klaar was, kreeg klager de opdracht om een ander met name genoemd kind te sturen. In de eerste paar jaar van het verblijf van klager was

dit betasten regelmatige praktijk. Aangeklaagde boezemde veel angst in, hij had stevige handen en sloeg snel. Klager durfde geen 'nee' te zeggen, ging het zelfs min of meer als normaal beschouwen. Thuis kon er niet over gesproken worden, men geloofde hem niet toen hij zijn ervaringen vertelde.

2.2. Klager heeft de nare omstandigheden van seksueel misbruik en fysiek geweld in Saint Louis zijn hele leven verdrongen. Hij wilde aanvankelijk ook geen klacht indienen om geen oude wonden open te rijten. Echter naarmate klager ouder wordt, komen de herinneringen steeds sterker terug.

2.3. Klager wilde aanvankelijk slechts steunbewijs afgeven. Hij heeft uiteindelijk besloten om toch een klacht in te dienen om het misbruik aan de kaak te stellen en zijn stem te laten horen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Uit de archieven blijkt dat aangeklaagde vanaf [maand] [jaar] tot aan zijn dood in [jaar] op [internaat] in [plaats] actief was. Vanaf [jaar] werkte hij enthousiast als gymnastiekleraar. Hoewel hij kampte met persoonlijke problemen en bij vele leerlingen angst inboezemde, is er geen enkele aanwijzing te vinden over aangeklaagde die duidt op seksueel misbruik jegens kinderen. Wel dient in het belang van klager gemeld te worden dat klager niet de enige is die een klacht tegen aangeklaagde heeft ingediend. De heer H.L.Ph Leeuwenberg, onderzoeker voor de Commissie Deetman, heeft meegedeeld dat er een viertal meldingen is gedaan bij "Hulp en Recht." Vijf klachten (2010T084, 2011T336, 2012T718, 2012T887 en 2012T909) hebben tot een procedure geleid en zijn gegrond verklaard. Inmiddels is er weer een soortgelijke klacht tegen aangeklaagde ingekomen.

Uit de registratiekaart blijkt dat klager in de periode van 5 november 1952 tot 20 juli 1956 op het jongensinternaat verbleef.

Het is de congregatie opgevallen dat de misdragingen zoals beschreven in het klaagschrift grotendeels overeenstemmen met hetgeen andere klagers hebben weergegeven, namelijk betasting tijdens of na de gymlessen.

De overste heeft ter zitting zijn spijt uitgesproken dat klager dit misbruik ervaren heeft en heeft namens de Congregatie excuus hiervoor uitgesproken.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er is ruim zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat aangeklaagde in de eerste paar jaar van het verblijf van klager met enige regelmaat na de gymles in de gymzaal het geslachtsdeel van klager heeft betast, waarbij hij met zijn hand in het korte broekje van klager ging.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de inhoud van de tegen aangeklaagde gegrond verklaarde klachten onder de nummers 2010T084, 2011T336, 2012T718, 2012T887 en 2012T909.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 8 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuyging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 11 mei 2016 door mr. C.C. de Rijke, voorzitter,
mr. M.P.P.M. Merx en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden,
bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.